

Vergaderjaar 2018–2019

24 170

Gehandicaptenbeleid

23 645

Openbaar vervoer

Nr. 191

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT EN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 maart 2019

Bijgaand sturen wij u de vernieuwingsagenda *ledereen onderweg*¹. Deze agenda is gericht op het toegankelijker maken van het doelgroepenvervoer en het openbaar vervoer. *ledereen onderweg* maakt onderdeel uit van het programma *Onbeperkt meedoen!* Hiermee werkt het kabinet aan de implementatie van het VN-verdrag handicap, dat op 14 juli 2016 in Nederland in werking is getreden. Dit verdrag bevordert, beschermt en waarborgt de mensenrechten van mensen met een beperking. Vervoer is een belangrijk onderdeel van *Onbeperkt meedoen!*

Tijdens het Algemeen Overleg gehandicaptenzorg van 24 mei jl. (Kamerstuk 24 170, nr. 178) heeft de Minister van VWS – op verzoek van de Kamer – toegezegd ook het leerlingenvervoer, en daarmee het Ministerie van OCW, bij deze agenda te betrekken. Dit is gebeurd. De Minister van OCW steunt de inhoud van *ledereen onderweg*.

Structurele en merkbare verbeteringen

De vormgeving en uitvoering van het doelgroepenvervoer en het openbaar vervoer is grotendeels gedecentraliseerd. In de praktijk blijkt dat decentrale overheden en private partijen al op veel plekken nieuwe verbindingen tot stand brengen tussen het doelgroepenvervoer en met het openbaar vervoer. In *ledereen onderweg* is aansluiting gezocht bij lopende initiatieven.

In deze context nemen wij een initiërende en aanjagende rol op ons. We faciliteren decentrale overheden en hun partners door partijen bij elkaar te brengen en uitwisseling van kennis en expertise te bevorderen. Met *ledereen onderweg* willen wij een belangrijke bijdrage leveren aan structurele en merkbare verbeteringen in het vervoer voor reizigers met

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

een mobiliteitsbeperking. Dit door concrete acties te initiëren en goede initiatieven van onder meer overheden en vervoerders te stimuleren en op innovatieve wijze op te schalen.

Perspectief van de reiziger

Het perspectief van de reiziger op het vervoer – en mogelijke verbeteringen daarin – is essentieel. Voor het opstellen van *ledereen onderweg* spraken wij daarom uitgebreid met mensen met uiteenlopende mobiliteitsbeperkingen. Daarnaast spraken we ook met decentrale overheden en vervoerders. Deze gesprekken vormen ons vertrekpunt. *ledereen onderweg* is mede hierdoor breed gedragen.

In *ledereen onderweg* werken we gezamenlijk met andere partijen aan oplossingen voor verbeterpunten via drie lijnen:

1. Gebruik van het openbaar vervoer stimuleren
2. Doelgroepenvervoer efficiënter organiseren
3. Doelgroepenvervoer en openbaar vervoer beter op elkaar laten aansluiten.

In deze lijnen staan de thema's centraal die zijn ingebracht door de reizigers zelf. Per thema schetsen wij – vanuit hun perspectief – de huidige situatie, geïllustreerd met kenmerkende voorbeelden en gewenste verbeterpunten. Daarbij geven wij aan welke trajecten al lopen en welke maatregelen vanuit *ledereen onderweg* extra worden genomen. Hierbij besteden wij ook aandacht aan maatregelen die in aanloop tot *ledereen onderweg* gerealiseerd zijn.

De thema's die zijn ingebracht door de reizigers zelf combineren wij in de verschillende lijnen van *ledereen onderweg* met thema's en initiatieven van overheden en vervoerders. Voorbeelden hiervan zijn het maken van integrale combinaties van vormen van doelgroepenvervoer en een betere aansluiting tussen doelgroepenvervoer en openbaar vervoer. Deze initiatieven kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de structurele en merkbare veranderingen die we beogen. We gaan deze initiatieven daarom monitoren om succes- en faalfactoren en randvoorwaarden te identificeren en goede initiatieven op te schalen via het hieronder nader toegelichte *Inclusive Mobility Lab*.

Wij sluiten met *ledereen onderweg* aan bij bredere trajecten, zoals de Lokale Inclusie Agenda van gemeenten en de Rijksprogramma's *(Ont)regel de Zorg, Inkoop en aanbesteden in het sociaal domein* en *Regie op Gegevens*.

Om vooruitgang te evalueren en bij te kunnen sturen, monitoren wij alle acties in *ledereen onderweg*. Per lijn bekijken we op welke wijze we de behaalde resultaten het beste in beeld kunnen brengen. Over de geboekte voortgang en mogelijke vervolgstappen wordt uw Kamer over een jaar geïnformeerd.

De drie lijnen van *ledereen onderweg*

Gebruik van het openbaar vervoer stimuleren

Hier staan de thema's «reis- en toegankelijkheidsinformatie» en «toegankelijkheid van de omgeving van stations en haltes» centraal. Mensen met een beperking willen namelijk vaak wel gebruik maken van het openbaar vervoer, maar kunnen of durven dit niet. Het is hen niet duidelijk of het openbaar vervoer naar hun bestemming toegankelijk is. Zij ervaren verder de bejegening in het vervoer niet altijd als optimaal. Met *ledereen*

onderweg werken we hier samen met andere partijen aan door middel van concrete acties:

- Inzet op verbetering van toegankelijkheidsinformatie (uitgevoerd door het CROW met het samenwerkingsverband Nationale Data Openbaar Vervoer (NDOV) en gemeenten).
- Verbetering van de toegankelijkheidsinformatie over stations (NDOV en ProRail gaan hier samen invulling aan geven).
- Een impuls voor de opschaling van lokale en regionale initiatieven om mensen met een beperking te helpen van het ov gebruik te maken. Hiervoor trekt de Staatssecretaris van IenW 1,5 miljoen uit.
- Onderzoeken en ervaren hoe mensen met een beperking meer zelf de regie te geven over hun reis. Ook staat in tenminste twee van de zeven MaaS-pilots vervoer van mensen met een beperking centraal.
- Onderzoek naar de verbetering van de toegankelijkheid van station en omgeving, met doelgroepen en andere partijen.
- Het volgen van de eisen aan bejegening in bestekken openbaar vervoer.

Doelgroepenvervoer efficiënter organiseren

Centraal staan de thema's «betrouwbaarheid en voorspelbaarheid» van het doelgroepenvervoer en het «stroomlijnen van procedures voor indicatiestellingen». Mensen willen namelijk meer dan nu het geval is kunnen rekenen op het doelgroepenvervoer, net als op het openbaar vervoer. Ze zijn verder gebaat bij kortere lijnen met de vervoerder om snel incidenten op te lossen, informatie te krijgen over vertraging of over personeelwisselingen. Met *iedereen onderweg* werken we hieraan door middel van:

- Een verkenning naar een landelijke klantenbarometer doelgroepenvervoer.
- Een verkenning naar het stroomlijnen van procedures en een centraal loket indicatiestelling doelgroepenvervoer.
- Hogere eisen aan de dienstverlening van Valys, zoals strengere afspraken over tijdigheid.
- De recent gepresenteerde CROW tool kostenberekening doelgroepenvervoer.
- Het inventariseren en uitwisselen van informatie over klanttevredenheid en eisen aan kwaliteit doelgroepenvervoer.
- Het borgen van thema's uit Iedereen onderweg in de brede trajecten (Ont)Regel de Zorg, Regie op Gegevens en Inkoop en aanbesteden in het sociaal domein.

Doelgroepenvervoer en openbaar vervoer beter op elkaar aan laten sluiten

Hier staat het vergroten van de regie op (de organisatie van) het eigen vervoer en keuzevrijheid centraal. Sommige mensen met een beperking wensen zich zo min mogelijk vooraf te moeten vastleggen op een specifieke bestemming en vervoersvorm. Ze willen net als ieder ander de vrijheid hebben om op de dag zelf, en ook tijdens hun reis, te kunnen kiezen. Met *iedereen onderweg* werken we samen met medeoverheden en vervoerders hieraan door:

- Ondersteuning van de standaardisatie van gebruikersdata.
- Onderzoek van vraaggericht vervoer, waaronder het bieden van alternatieven voor onrendabele lijnen.
- Uitbreiding van de Valys-app met meer modaliteiten doelgroepenvervoer.
- Een ov-chip op de Valys-pas toe te voegen.
- Aansluiting te zoeken bij de Lokale Inclusie Agenda.

Inclusive Mobility Lab

In aanvulling op bovengenoemde maatregelen richten we het platform *Inclusive Mobility Lab* in. Hiermee kunnen wij de continuïteit van goede initiatieven borgen en goed werkende trajecten opschalen.

Wij zien *iedereen onderweg* namelijk als beginpunt. We verlenen ondersteuning aan een aantal nieuwe acties en acties die reeds in aanloop tot *iedereen onderweg* gerealiseerd zijn. We treden op als makelaar om partijen bij elkaar te brengen en zo de start van het *Inclusive Mobility Lab* te faciliteren, stimuleren en initiatieven verder te ontwikkelen. Het succes van *iedereen onderweg* staat of valt met de actieve betrokkenheid van alle relevante partijen: landelijke, maar vooral provinciale en gemeentelijke overheden, private partijen waaronder vervoerders en uiteraard ervaringsdeskundigen.

Met het *Inclusive Mobility Lab* ontwikkelen we een landelijk en breed platform dat ruimte biedt voor continue en structurele verbetering. Samen zetten we zo stappen om een meer inclusieve en mobiele samenleving te bereiken.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer